

OBSAH

1. Úvod	5
2. Teoretická východiska určování etnické hranice	9
2.1. Pojem hranice a hraniční zóny	9
2.2. Objektivní kritéria etnické příslušnosti	12
2.3. Subjektivní kritéria etnické příslušnosti	17
2.4. Teoretické podoby etnické hranice	19
2.4.1. Poloha a tvar hraniční čáry (zóny)	20
2.4.2. Šířka etnické hraniční zóny	21
2.4.2.1. Ideální etnická hranice	21
2.4.2.2. Reálná etnická hranice	21
2.5. Teoretické varianty vývoje etnické hranice	22
2.5.1. Dlouhodobý výskyt atributů etnické hranice	22
2.5.2. Krátkodobý výskyt atributů etnické hranice	23
2.5.2.1. Migrace	23
2.5.2.2. Změna etnické orientace obyvatelstva (asimilace)	23
2.5.2.3. Kombinace migrace se změnou etnické orientace	24
3. Metody hodnocení průběhu česko-polské etnické hranice	25
3.1. Navrhovaný postup	25
3.2. Dosavadní vymezení průběhu česko-polské etnické hranice	25
3.2.1. Česko-polská hranice do doby vzniku moderních národů	26
3.2.2. Průběh česko-polské etnické hranice zaznamenaný v nejstarších předcensovních pramenech	27
3.2.2.1. Nejstarší vymezení česko-polské etnické hranice v první polovině 19. století podle Kneifla (1804) a Šafaříka (1848)	28
3.2.2.2. Průběh česko-polské etnické hranice ve druhé polovině 19. století na příkladu vymezení Czoerniga (1855) a Malinowského (1872)	29
3.2.2.3. Vymezení česko-polského etnického pomezí v období prvních sčítání lidu na příkladu vymezení Nitsche (1909) a Havránka (1934)	29
3.2.3. Průběh česko-polské etnické hranice na základě výsledků sčítání lidu	31
3.2.3.1. První rakouské sčítání zohledňující národnost v roce 1880	32
3.2.3.2. Druhé a třetí rakouské sčítání zohledňující národnost obyvatelstva v letech 1890 a 1900	33
3.2.3.3. Poslední rakouské sčítání lidu v roce 1910	34
3.2.3.4. První československé sčítání lidu v roce 1921	34
3.2.3.5. Druhé československé sčítání lidu v roce 1930	35
3.2.3.6. Německý okupační soupis obyvatelstva v roce 1939	36

3.2.3.7. První poválečné československé sčítání lidu v roce 1950	37
3.2.3.8. Druhé, třetí a čtvrté poválečné československé sčítání lidu v letech 1961, 1970 a 1980	37
3.2.3.9. Poslední československé sčítání lidu v roce 1991	38
3.3. Poznatky z terénního výzkumu na česko-polském etnickém pomezí	39
3.3.1. Etnická autoidentifikace	40
3.3.2. Jazyková identifikace	42
3.3.3. Shrnutí výsledků terénního výzkumu	44
3.4. Přístup "fuzzy" logiky k hodnocení etnického pomezí	45
3.5. Postup vlastního hodnocení	49
3.5.1. Časový kontext	52
3.5.2. Prostorový kontext	52
4. Výsledné zobrazení vývoje česko-polské etnické hranice	55
4.1. Vývoj česko-polské etnické hranice v minulosti	55
4.1.1. Česko-polská etnická hranice v Rakousko-Uhersku	55
4.1.2. Česko-polská etnická hranice v předválečném Československu	57
4.1.3. Česko-polská etnická hranice v poválečném Československu	58
4.2. Současný stav česko-polské etnické hranice a výhled do budoucnosti	59
5. Závěr	61
Literatura	63
Přílohy:	73
Dotazníky z terénního výzkumu	75
Tabulka klasifikace příslušnosti k česko-polskému etnickému pomezí	89
Streszczenie	93